

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA A ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA JESENICE,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

K Rybníku 800, Jesenice, PSČ 252 42

www.jesenickaskola.cz

e-mail: novotna@jesenickaskola.cz

telefon: 241 004 222

**MINIMÁLNÍ
PREVENTIVNÍ
PROGRAM
(MPP)**

PRO ŠKOLNÍ ROK 2017/2018

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE
2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE
3. STANOVENÍ CÍLŮ MPP
4. SKLADBA AKTIVIT MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY
5. EVALUACE MPP
6. ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ
7. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY
8. STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ
9. METODICKÉ DOKUMENTY MŠMT

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ZÁKLADNÍ ŠKOLA A ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA JESENICE, příspěvková organizace K Rybníku 800, Jesenice 252 42		
Jméno a příjmení ředitelky	Bc. Ing. Mgr. Jitka Novotná		
Telefon na ředitelku	241 044 222, 725 612 612 (služební mobil)		
E-mail na ředitelku	novotna@jesenickaskola.cz		

Jméno školního metodika prevence	Bc. Tomáš Schwarzbacher Zeman, DiS.		
Telefon	241 004 234, 721 758 748		
E-mail	zeman2@jesenickaskola.cz		
Specializační studium	Ano	Studuje	Ne X
Realizátor vzdělávání			

Jméno výchovného poradce	Mgr. Eliška Kubů		
Telefon	241 004 237, 606 030 344 (služební mobil)		
E-mail	kubu@jesenickaskola.cz		
Specializační studium	Ano	Studuje X	Ne
Realizátor vzdělávání	Pedagogická fakulta UK		

Jméno speciálního pedagoga	Mgr. Jarmila Hrdličková		
Telefon	728 557 374		
E-mail	hrdlickova@jesenickaskola.cz		
Specializační studium	Ano X	Studuje	Ne

Jméno školního psychologa	Mgr. Zdeňka Valentová		
Telefon	241 004 255, 606 030 345 (služební mobil)		
E-mail	valentova@jesenickaskola.cz		

	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogických pracovníků
ZŠ - I stupeň	22	609	72
ZŠ - II.stupeň	10	261	

Údaje k 17. 10. 2017.

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Budova školy se nachází v městě Jesenice s počtem přibližně 8 000 obyvatel. Žáci sem dochází i s přilehlých spádových vesnic, kterých je celkem 5. Škola je plně organizovanou základní školou s 0. až 9. postupným ročníkem. Současná cílová kapacita školy je 872 žáků. Ve školním roce 2017/2018 má základní škola celkem 32 tříd (nepočítají se 0. ročníky), průměrná naplněnost tříd je 27 žáků. Pedagogický sbor je tvořen ředitelkou školy, třemi zástupci ředitele, učiteli 1. a 2. stupně, vychovatelkami a vychovateli školní družiny a školního klubu. Pedagogický sbor je, až na výjimky, plně kvalifikovaný. V případě věkové struktury jsou ve škole jak mladí učitelé, tak učitelé střední generace i učitelé staršího věku. Díky tomuto složení je pedagogický sbor středního věkového průměru. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v pedagogickém sboru vyškoleny a aprobovány speciální pedagožky. Pro žáky vyžadující zvláštní individuální péči máme k dispozici asistentku pedagoga. Na škole též působí školní psycholog, školní metodik prevence a výchovný poradce.

Součásti školy

- základní škola
  - hlavní budova K Rybníku 800
  - detašovaná pracoviště
    - budova Budějovická 77 – 2. ročník ZŠ a hudební obor ZUŠ,
    - budova Zbraslavská 68 – 1. ročník ZŠ
- školní družina
- školní jídelna
- školní klub
- základní umělecká škola

Vybavení školy

Nově vybudovaný areál školy byl předán do užívání 1. 9. 2003. Škola je moderní, evropského typu, má bezbariérový přístup.

Škola má velmi dobré materiální zázemí – např. možnost využívat několik multifunkčních zařízení (kopírka, skener), učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů mají k dispozici vícero řad učebnic od různých nakladatelů apod. Postupně též doplňujeme sady učebních pomůcek pro výuku jednotlivých vyučovacích předmětů.

Ve škole se nachází 34 učeben, které slouží jako kmenové pro jednotlivé třídy. Současně škola disponuje odbornými učebnami jako je např. učebna hudební výchovy, fyziky (ta se postupně buduje a cílového stavu bude dosaženo v budoucích letech), výtvarný ateliér, dílna, divadlo, tři učebny cizích jazyků, dvě počítačové učebny, školní kuchyňka a dvě velké tělocvičny s nářadovnou. Součástí sportovního zázemí je i venkovní hřiště s umělým povrchem.

V případě vybavení technikou si škola drží vysokou úroveň. Pro potřeby výuky slouží 30 notebooků (2 počítačové učebny). Současně většina učitelů má k dispozici služební notebook, který využívá jak při výuce, tak při plnění ostatních pracovních úkolů. Celá škola je pokryta bezdrátovým internetem. Ve dvou kmenových učebnách se nachází interaktivní tabule s možností využití hlasovacího zařízení. Většina kmenových učeben je vybavena dataprojektorem, plátnem a ozvučením. Učitelé prvního stupně, cizích jazyků a hudební výchovy mají též k dispozici CD přehrávače.

Škola má vlastní kuchyň a jídelnu. K využití odpoledního volného času mají žáci prvního stupně k dispozici 13 oddělení školní družiny, které jsou umístěny v kmenových učebnách. Školní družina využívá školní zahradu a školní hřiště s umělým povrchem. Žáci 6. až 9. ročníku mají možnost v odpoledních hodinách navštěvovat školní klub. Současně všem žákům školy jsou v rámci Střediska volného času nabízeny různé druhy kroužků.

Školní poradenské pracoviště

Naše školní poradenské pracoviště se skládá z následujících lidských faktorů:

- Školní psycholožka, Výchovná poradkyně pro 1. stupeň
- Speciální pedagožka
- Výchovná poradkyně pro 2. stupeň, kariérové poradenství
- Školní metodik prevence
- Asistentky pedagoga

Specifika odborných činností jsou jednotlivým odborníkům přiřazeny následovně:

a) Výchovná poradkyně pro 2. stupeň, kariérové poradenství – se ve značné míře věnuje problematice kariérového poradenství, spolupracuje s informačním a poradenským střediskem při úřadu práce, stará se o kvalitní průběh přijímacího řízení, stejně tak jako o distribuci přihlášek a zápisových lístků. Taktéž se věnuje konzultační a poradenské činnosti ohledně správné budoucí střední školy. V tomto směru pracuje jak se žáky, tak i s jejich

zákonnými zástupci. Dále zajišťuje (dle vyhlášky č. 73/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů) průběh vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na druhém stupni, kam samozřejmě patří i vzdělávání žáků nadaných, v tomto směru zajišťuje i administrativu, eviduje žáky se SVP, zprostředkovává informace z vyšetření žáků se SVP na odborném pracovišti (PPP apod.), podílí se a koordinuje vytváření individuálních vzdělávacích plánů. Dále připravuje podmínky pro vzdělávání žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí a žáků – cizinců. Provádí diagnostické a intervenční činnosti, stejně tak i organizační a metodické (konzultační činnost pro žáky, rodiče i učitele).

b) Výchovná poradkyně pro 1. stupeň, speciální pedagožka – převážně zajišťuje správný průběh vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na prvním stupni (dle vyhlášky č. 73/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů), dále se podílí na přípravě vzdělávacích podmínek pro vzdělávání žáků – cizinců a také žáků ze znevýhodněného sociálního prostředí. Mezi její činnosti patří také činnosti metodické (konzultace pro učitele a rodiče), diagnostické a intervenční. Podílí se na administrativě žáků se SVP z prvního stupně, zprostředkovává informace z odborných pedagogicko-psychologických vyšetření z PPP, SPC, ostatním vyučujícím, podílí se na vytváření individuálních vzdělávacích plánů a v neposlední řadě poskytuje pravidelnou reedukační péči žákům se SVP.

c) Školní metodik prevence – má hlavní činnost v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů, tzn., že sleduje výskyt těchto jevů a jiných prvků rizikového chování u žáků, v rámci tohoto zajišťuje především primární prevenci, kde se v hlavní míře podílí na přípravě Minimálního preventivního programu a dalších preventivních programů, kde sleduje jejich účinnost. Poskytuje konzultační a poradenskou činnost v oblasti rizikových a nežádoucích projevů chování, jak žákům, tak i učitelům a rodičům. V rámci primární prevence má za úkol pomáhat vytvářet prostředí, ve kterém mají žáci pocit bezpečí, pohody a vzájemné tolerance. Hlavní činností je zde u něj v tomto smyslu podpora a iniciativa v důsledném dodržování povinností a práv žáků stanovených vnitřním řádem školy za aktivní spolupráce vedení školy a rodičů. V rámci sekundární prevence je jeho povinností okamžitě řešit spolu s výchovným poradcem závažné porušení vnitřního řádu školy v souvislosti s projevy šikany a ostatních negativních forem rizikového chování u žáků. Dále při zjištění kontaktu žáků s návykovou látkou, včetně alkoholu a cigaret ve škole, dodržení stanoveného postupu pro řešení takových situací - bezprostřední spojení vedení školy s rodiči s písemným zápisem, společné řešení problému, v závažných případech spolupráce s policií ČR. Dohlíží na to, aby programy primární prevence u nás ve škole byly převážně specifické a efektivní pro cílenou skupinu žáků. Na základě toho neustále spolupracuje s třídními učiteli a konzultuje s nimi problémové žáky a riziková témata, která se v konkrétním ročníku objevují.

d) Školní psycholožka, výchovná poradkyně pro 1. stupeň – je u nás hlavní koordinátorkou školního poradenského pracoviště, kdy domlouvá termíny na společná setkání, konzultace palčivých problémů, seznamuje nás s novinkami a zákony v této oblasti. Její hlavní činnost spočívá samozřejmě v práci se žáky, a to, významně pomáhá žákům v oblasti výukového selhávání, provádí pravidelnou reedukační péči přímo u nás ve škole. Včasnými intervenčními zásahy s jednotlivými žáky, ale i se třídními kolektivy, minimalizuje výchovné a kázeňské obtíže ve třídách. Poskytuje odbornou pomoc v krizových situacích žákům – jako je úmrtí v rodině, zátěžové situace, sebe-poškození žáků apod. Pracuje nejenom se žáky, ale také s pedagogy a rodiči, formou konzultační i intervenční. V neposlední řadě provádí také diagnostiku třídních skupin, např. v rámci sociometrických technik s následnou intervencí ve školním prostředí. Dále zajišťuje správný průběh vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na prvním stupni (dle vyhlášky č. 73/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů), dále se podílí na přípravě vzdělávacích podmínek pro vzdělávání žáků – cizinců a také žáků ze znevýhodněného sociálního prostředí. Mezi její činnosti patří také činnosti metodické (konzultace pro učitele a rodiče), diagnostické a intervenční. Podílí se na administrativě žáků se SVP z prvního stupně, zprostředkovává informace z odborných pedagogicko-psychologických vyšetření z PPP, SPC, ostatním vyučujícím, podílí se na vytváření individuálních vzdělávacích plánů a v neposlední řadě poskytuje pravidelnou reedukační péči žákům se SVP.

Všichni členové školního poradenského pracoviště spolu neustále komunikují, a pokud je nějaký závažnější problém, tak se všichni sejdeme a komplexně ho rozebereme i s konečným řešením. Pokud se nám podaří, tak jednou do roka se scházíme i s vedením a se zastupiteli města Jesenice společně s místní policií v tzv. Štábu prevence, kdy hodnotíme, co nás trápí a v čem bychom potřebovali od obce pomoci.

Cíleně se zaměřujeme především na následující oblasti:

- Přímé působení na žáky školy
- Spolupráce s rodičovskou veřejností
- Spolupráce s učiteli
- Jednání s rodiči problémových žáků
- Spolupráce s PPP a institucemi zaměřenými na péči o děti a mládež

Účast na výchovných komisích

Poskytování informací o studiu na SŠ a konzultace s rodiči i žáky – výchovná poradkyně pro 2. stupeň

Prevence nežádoucích a sociálně patologických jevů

Spolupráce na tvorbě a plnění IVP pro žáky se SVP – VP + školní psycholožka

Problematika školní zralosti – školní psycholožka

Základní právní dokumenty:

Úmluva o právech dítěte

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině v platném znění

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách v platném znění

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami v platném znění

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních v platném znění

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění

Zákon č. 218/2003, o soudnictví ve věcech mládeže v platném znění

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v platném znění

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí v platném znění

Nářízení vlády:

Nářízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické, přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků v platném znění

Nářízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku v platném znění

Vyhlášky:

Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. v platném znění

Vnitroresortní předpisy MŠMT

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. 22294/2013-1

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 20 006/2007-51, Věstník MŠMT sešit 11/2007

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24, Věstník MŠMT sešit 6/2004.

Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a potíhu záškoláctví č. j. 10 194/2002-14, Věstník MŠMT sešit 3/2002.

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22, Věstník MŠMT sešit 5/1999.

3. STANOVENÍ CÍLŮ MPP

(stanovení krátkodobých cílů MPP pro daný rok, zdůvodnění cílů a jejich návaznost na Preventivní strategii školy)

Cíl:	Zvýšit informovanost pedagogů v problematice šikany a její prevence
Ukazatele dosažení cíle:	Počet vzdělávacích programů na dané téma Počet proškolených pedagogů
Zdůvodnění cíle:	Zefektivnění práce pedagogických pracovníků, zkvalitnění výchovného působení na žáky, minimální požadavky na školu pro řešení šikany
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí se zvyšováním profesní připravenosti pedagogického sboru a úspěšné prevence šikany na škole

Cíl:	Zapojit do zájmových kroužků co největší množství žáků – každý si vybere, co ho zajímá
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků pracujících v těchto zájmových kroužcích nabízených školou Počet kroužků k výběru
Zdůvodnění cíle:	Vhodné a účelné trávení volného času
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Snahou je vést mladého člověka k účelnému trávení svého volného času

Cíl:	Seznámit děti s různými riziky spojenými se závislostmi , různými projevy rizikového chování a uvést na správnou míru jejich případné mylné informace či představy týkající se dané oblasti
Ukazatele dosažení cíle:	Počet vzdělávacích programů na dané téma Počet žáků účastnících se těchto programů
Zdůvodnění cíle:	Jen včas a správně informovaný žák umí adekvátně řešit náročné životní situace - umí si vytvořit zdravý životní styl
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cílem je posílit u žáků schopnost bránit se před projevy rizikového chování zdravým a sociálně akceptovatelným způsobem, vytvářet u nich protidrogové postoje

Cíl:	Budovat optimální sociální klima v jednotlivých třídách a tím i v celé škole. Posilovat komunikační dovednosti, schopnosti vytvářet přátelské vazby, asertivní dovednosti, zlepšit sebeovládání, učit se nenásilnému zvládnutí konfliktů, zvládat úzkost a stres
Ukazatele dosažení cíle:	Počet vzdělávacích programů na dané téma Počet žáků účastnících se těchto programů
Zdůvodnění cíle:	Žáci si osvojí pozitivní sociální chování
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cílem je vytvářet optimální sociální klima v celé škole, budování důvěry a pocitu bezpečí

Cíl:	Stmelení kolektivů žáků napříč 2. stupněm
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků účastnících se zářijového adaptačního výjezdu
Zdůvodnění cíle:	Zjednodušení přechodu na 2. stupeň umožní rychlejší přizpůsobení se požadavkům daného stupně/kamarádské vazby
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zlepšit komunikaci s novým třídním učitelem u 6. tříd, posílení koheze v třídních kolektivech

Cíl:	Seznámení se s trestní zodpovědností , seznámení s prostředím, kde lidé musí odpykávat své nesprávné činy (různé druhy závislostí, trestné činy)
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků účastnících se těchto akcí
Zdůvodnění cíle:	Jen správně informovaný žák si může vybrat tu správnou cestu
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cílem je upevnění životních hodnot, posílení sebevědomí a sebepoznání, udělat si na danou problematiku svůj vlastní názor

Cíl:	Seznámení žáky s pravidly sebeobran y
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků účastnících se těchto akcí
Zdůvodnění cíle:	Jen správně informovaný žák si může správně orientovat v nezvyklé situaci a umět správně reagovat
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cílem je získání základních postupů při mimořádných situacích

Cíl:	Zapojit rodiče do dění školy
Ukazatele dosažení cíle:	Počet rodičů účastnících se akcí školy
Zdůvodnění cíle:	Společné působení školy a rodiny může všestranně rozvinout osobnost žáka
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Snahou je větší spolupráce s rodiči (jejich zapojení do aktivit pořádaných školou)

4. SKLADBA AKTIVIT MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	Šikana, kyberšikana a její prevence
Stručná charakteristika	Účastníci si prohloubí dovednosti v rozpoznávání rizikového chování uvedeného druhu, získají teoretické znalosti v oblasti identifikace a vyšetřování jevu a seznámí se s možnostmi prevence.
Realizátor/lektor	Mgr. Zdeňka Valentová, Mgr. Eliška Kubů
Počet proškolených pedagogů	40
Počet hodin	4 hod
Termín konání	1. a 2. pololetí školního roku 2017/2018

Název a odborné zaměření vzdělávání	Přístupy ke vzdělávání v současné škole – individualizace výuky a výuka žáků se SVP
Stručná charakteristika	Účastníci si prohloubí dovednosti.
Počet proškolených pedagogů	40
Počet hodin	12 hod
Termín konání	1. pololetí školního roku 2017/2018

b) Žáci

Tematické bloky ve výuce (v rámci ŠVP), zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník	Předmět	Téma	Poznámka
0.	všechny předměty	Zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky, zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony	
0.	všechny předměty	Má základní povědomí o zdraví a bezpečí	
0.	všechny předměty	Má zdravé sebevědomí a sebeuplatnění	
0.	všechny předměty	Kontroluje své chování (sebeovládání) a přizpůsobí se	
0.	všechny předměty	Sebepojetí, city, vůle	
0.	všechny předměty	Sociabilita	
0.	všechny předměty	Respektuje a dodržuje společenská pravidla a návyky	
1.	Prvouka	Vytváří si zdravé stravovací návyky na základě nápodoby.	
1.	Prvouka	Uplatňuje základní hygienické a režimové návyky.	
1.	Prvouka	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích. Nácvik modelových situací	
1.	Prvouka	Uplatňuje základní pravidla platná pro chodce v silničním provozu.	
1.	Tv	Pravidelnou pohybovou činnost spojuje se zdravým způsobem života, uplatňuje správné způsoby držení těla a základní polohy při cvičení.	
2.	Prvouka	Uvede příklady zdravých a nezdravých potravin a stravovacích návyků.	
2.	Prvouka	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle.	
2.	Prvouka	V modelových situacích se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.	
2.	Tv	Provádí pravidelnou pohybovou činnost, kterou spojuje se zdravým způsobem života, uplatňuje správné způsoby držení těla při různých činnostech, zaujímá správné základní polohy.	
3.	Prvouka	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků.	
3.	Prvouka	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	
3.	Prvouka	Předvede ošetření některých zranění.	

3.	Tv	Pravidelnou pohybovou činnost spojuje se zdravým způsobem života, samostatně se připraví na pohybovou činnost.	
4.	AJ	Zeptá se a odpoví na otázku o zdravotním stavu, pojmenuje běžné nemoci, zadá kladné a záporné příkazy týkající se léčby, čte jednoduchý text na téma zdravého životního stylu.	tvorba plakátu propagující zdravý životní styl
4.	Tč	Poskytne první pomoc při úrazu.	
4.	TV	Realizuje pravidelný pohybový režim v souladu se zdravým způsobem života, uplatňuje kondičně zaměřenou činnost.	
5.	PŘ	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	zdravý denní režim, jídelníček
5.	PŘ	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou, účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.	hygiena, běžné nemoci, předcházení úrazům, stres a jeho rizika
5.	PŘ	Vysvětlí, jak se ohleduplně chovat k druhému pohlaví a definuje bezpečné způsoby sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	společenská pravidla
5.	PŘ	Vyjmenuje zásady poskytování první pomoci, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	příprava družstev na Helpíkův pohár
5.	PŘ	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	cigarety, alkohol, drogy
6.	VO	Vysvětlí význam smysluplně stráveného volného času, rozliší pozitivně a negativně strávený volný čas, sestaví svůj vlastní vyvážený režim dne.	
6.	VO	Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti národnostních menšin, uvede příklady netolerantního, rasistického chování.	Etnické menšiny žijící v naší republice
6.	Z	Rozdělí obyvatelstvo světa podle lidských ras, národů, jazyků, náboženství a typů sídel.	lidské rasy, národy, jazyky, náboženství, typy sídel
7.	HV	Diskutuje o vztahu hudby a drog.	hudba a drogy
7.	VO	Shrne faktory ovlivňující pozitivně i negativně fyzické a duševní zdraví člověka, na základě sebehodnocení posoudí své možnosti k dosažení cílů a překonání překážek, sestaví jídelníček zdravé výživy.	zdravý způsob života, péče o zdraví
7.	VO	Zhodnotí vliv nedodržování zásad zdravého způsobu života na vznik civilizačních chorob.	rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, civilizační choroby, infekční choroby, AIDS, stres
7.	VO	Vysvětlí pravidla bezpečného chování.	úrazy dětí a jejich příčiny, šikana

7.	VO	Popíše základní postupy při poskytování první pomoci.	
7.	VO	Oddělí zdravý způsob života od náhražkového, na základě modelových situací navrhne vhodné řešení konfliktů mezi lidmi, kriticky zhodnotí své chování a jednání a vhodně ho koriguje.	zdravý způsob života, životní styl, kouření, alkoholismus, drogy, sebehodnocení
8.	AJ	Doporučí činnosti spojené se zdravým způsobem života.	should/shouldn't, slovní zásoba - zdraví a životospráva, jídlo
8.	F	bezpečnost při práci s elektrickými spotřebiči, základní pravidla bezpečného zacházení s elektrickými zařízeními, vyjmenuje zásady poskytování první pomoci po zásahu elektrického proudu.	
8.	VO	Uvede zásady zodpovědného sexuálního chování ve vztahu ke zdraví, etice a morálce, vyjmenuje druhy antikoncepce, rozliší druhy deviací a patologických jevů.	
8.	VO	Popíše symptomy závislosti, vyjmenuje druhy závislosti, uvede instituce a druhy léčby.	negativní účinky kouření, alkoholismu a drog, závislost na počítači, mobilu a sociálních sítí
9.	AJ	Stanoví nebezpečí sociálně patologických jevů.	slovní zásoba - sociálně patologické jevy
9.	CH	Na konkrétních příkladech vysvětlí vliv různých látek na životní prostředí a zdraví člověka.	chemie pro člověka (léčiva, detergeny, pesticidy, hnojiva), chemické látky jako hrozba, návykové látky, drogy

Třídní učitelé mají nezastupitelný význam, především jako pozorovatelé, kteří monitorují rizikové chování jedinců ve své třídě, dále při realizaci preventivních programů a jejich evaluaci, v neposlední řadě jsou garanti kvalit osobnostně – sociálních aktivit, které zařazují do třídnických hodin.

Od 0. až po 9. ročník si každý třídní učitel dle svého rozvážení libovolně 1x týdně zařadí v rámci svého rozvrhu třídnickou hodinu se svou třídou – na 1. stupni – to většinou bývá v pondělí, kde si žáci hodnotí víkend, případně pátek, kde hodnotí celý školní týden – co se jim povedlo apod. – ale je to na zvážení učitelů.

Na 2. stupni – je třeba vybrat předmět, v kterém to bude vhodné – VO, VV, HV – někdo bude muset věnovat jiný předmět – M, Fy, Z, D, ČJ apod.

V rámci třídnických hodin – třídní učitel monitoruje klima třídy a momentální atmosféru třídního kolektivu, případně řeší nějakou problémovou situaci. Dále min. 1x měsíčně jako třídní učitelé sdílí se svými žáky následující témata:

ZÁŘÍ – společně nastavená pravidla dobrého soužití ve třídě, seznámení žáků se školním řádem

ŘÍJEN – záškoláctví, pravidla omlouvání absence, aktivity na „tmeling“ třídního kolektivu

LISTOPAD – nebezpečí rasismu – popř. podpořit žáky jiných národností – seznámit ostatní s jejich kulturou, zvyky, jazykem, tradicemi apod.

PROSINEC – šikana/projevy agrese – co znamená šikana, jak se jí dá bránit, jak se jí dá předcházet...

LEDEN – kyberšikana/nebezpečí sociálních sítí (fb, ig)/závislost na moderních technologiích

ÚNOR – zdravý životní styl/volnočasové aktivity – nebezpečí návykových látek – závislostní chování

BŘEZEN – extrémně rizikové sporty a rizikové chování v dopravě – jak se chovat bezpečně v dopravě

DUBEN – základy první pomoci

KVĚTEN – **8. a 9. ročník** = sexuální rizikové chování/ **ostatní ročníky** = aktivity na „tmeling“ třídního kolektivu či nějaké téma dle uvážení třídního učitele

ČERVEN – zhodnocení školního roku

Specifická prevence

Název programu	„Jsi online II.“
Typ programu	Interaktivní přednáška
Stručná charakteristika programu	Vliv nových informačních technologií na sociální vztahy - plusy a mínusy - konfrontace minulosti a současnosti - rizika sociálních sítí (kyberšikana, kyberstalking, sexting...) - zkusme to jinak...
Realizátor	společnost MP Education, s. r. o
Cílová skupina	6. ročník
Počet žáků v programu	cca 90 žáků
Počet hodin programu	45 minut
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámit děti s různými projevy daného rizikového chování
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	„Čas proměn“
Typ programu	Interaktivní přednáška
Stručná charakteristika programu	Anatomie, ženské pohlavní orgány, hormony - menstruační cyklus, správné hygienické návyky - puberta - vztahy - vhodná životospráva
Realizátor	společnost MP Education, s. r. o
Cílová skupina	Žákyně 7. ročníku
Počet žáků v programu	cca 35 žákyň
Počet hodin programu	45 minut
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámit děti s různými projevy zdravého a rizikového chování
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	„Na startu mužnosti II“
Typ programu	Interaktivní přednáška
Stručná charakteristika programu	Anatomie, mužské pohlavní orgány, hormony, změny fyzické - vhodná životospráva, správné hygienické návyky - preventivní prohlídky, sexuální orientace, změny psychické a sociální - dospívání - pocity, vztahy, sebevědomí, bezpečnost
Realizátor	společnost MP Education, s. r. o
Cílová skupina	Chlapci ze 7. ročníku
Počet žáků v programu	cca 35 žáků
Počet hodin programu	45 minut
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámit žáky s různými projevy zdravého a rizikového chování
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	„Pohled do zrcadla aneb jak se vidím JÁ“
Typ programu	Interaktivní přednáška
Stručná charakteristika programu	Poruchy příjmu potravy - Mentální anorexie - Bulimie - co je zdravá strava a proč se stravovat zdravě, výživová doporučení
Realizátor	společnost MP Education, s. r. o
Cílová skupina	Žákyně 8. ročníku
Počet žáků v programu	cca 30 žákyň
Počet hodin programu	45 minut
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámit žákyně se správnou životosprávou s různými projevy rizikového stravování
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	Zdravý životní styl
Typ programu	metodický program
Stručná charakteristika programu	Základní seznámení se zdravým životním stylem, základní model podpory zdraví a zároveň zážitková tematika na podporu třídního klimatu.
Realizátor	lektorka a terapeutka Jarmila Honsová, občanské sdružení
Cílová skupina	3. ročníky
Počet žáků v programu	120 žáků
Počet hodin programu	8 hodin + nastavbové hodiny
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámit děti s různými projevy rizikového chování a uvést na správnou míru jejich případné mylné informace.
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	Šikana, kyberšikana, kouření, alkohol a jiné návykové látky.
Typ programu	metodický program
Stručná charakteristika programu	Rizika spojená se závislostmi, různé projevy rizikového chování, učení se nenásilnému zvládnutí konfliktů, dovednost sebeovládání
Realizátor	lektorka a terapeutka Jarmila Honsová, občanské sdružení
Cílová skupina	4. a 5. třídy
Počet žáků v programu	230 žáků
Počet hodin programu	Celkem 18 hodin + nastavbové hodiny dle potřeby
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámit děti s různými riziky spojenými se závislostmi, různými projevy rizikového chování a uvést na správnou míru jejich případné mylné informace či představy týkající se dané oblasti. Budovat optimální sociální klima v jednotlivých třídách a tím i v celé škole. Posilovat komunikační dovednosti, schopnosti vytvářet přátelské vazby, asertivní dovednosti, zlepšit sebeovládání, učit se nenásilnému zvládnutí konfliktů, zvládat úzkost a stres.
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	Trestní odpovědnost
Typ programu	Odborné, interaktivní přednášky
Stručná charakteristika programu	Preventivní aktivita zaměřena na problematiku různých forem záškoláctví, experimentování s návykovými látkami a protiprávním jednání.
Realizátor	Oddělení sociální prevence Městského úřadu Černošice
Cílová skupina	8. a 9. třídy
Počet žáků v programu	cca 110 žáků
Počet hodin programu	4 hod
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost, seznámení se s trestní zodpovědností
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	NEUŽÍVÁNÍ návykových látek
Typ programu	Interaktivní hry a techniky
Stručná charakteristika programu	zdravý životní styl, konkrétní situace, se kterými se mohou žáci v životě setkat, sebeovládání, „respekt k sobě i k druhým.“
Realizátor	lektorka a terapeutka Jarmila Honsová, občanské sdružení
Cílová skupina	6., 7., 8. a 9. ročník
Počet žáků v programu	cca 250 žáků
Počet hodin programu	18 hodin
Návaznost programu na cíle MPP	Žáci jsou zde vedeni k NEUŽÍVÁNÍ návykových látek a procesů, z čehož vyplývá jako lepší alternativa zdravý životní styl, kde mají pak „respekt k sobě i k druhým.“
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	Chemie kolem nás
Typ programu	zážitkový blok – oborové dny
Stručná charakteristika programu	Žáci přímo v protidrogové poradně absolvují přednášku o duševních poruchách a psychiatrii, závislostech, o návykových látkách a problémech s tím spojených.
Realizátor	lektorka a terapeutka Jarmila Honsová, občanské sdružení
Cílová skupina	7. – 9. ročník
Počet žáků v programu	33 žáků
Počet hodin programu	5 hodin
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámení se s různými druhy závislosti, s příběhy bývalých konzumentů drog a jejich doživotními následky
Termín	2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	Zdravý životní styl
Typ programu	zážitkový blok – oborové dny
Stručná charakteristika programu	Žáci se dozví více o zdravé výživě o zdravém životním stylu
Realizátor	Mgr. Šárka Pajačová
Cílová skupina	7. – 9. ročník
Počet žáků v programu	20 žáků
Počet hodin programu	15 hodin
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámit děti s různými projevy rizikového chování a uvést na správnou míru jejich případné mylné informace.
Termín	1. a 2. pololetí školního roku 2017/2018

Název programu	Zdravý třídní kolektiv
Typ programu	Adaptační kurz
Stručná charakteristika programu	Jedná se o adaptační kurz orientovaný na týmovou spolupráci a vzájemné poznávání. Akce se společně se žáky účastní i třídní učitelé, kteří se aktivně začlení do týmové spolupráce.
Realizátor	Celý tým učitelů 2. stupně/školní metodik prevence/výchovný poradce
Cílová skupina	Žáci 6., 7., 8. a 9. ročníku
Počet žáků v programu	cca 250 žáků
Počet hodin programu	5 dnů
Návaznost programu na cíle MPP	Zlepšit vzájemnou komunikaci žáků a jejich třídních učitelů (i ostatních učitelů 2. stupně), posílení koheze v třídním kolektivu
Termín	září 2017

Název programu	Zdravý třídní kolektiv
Typ programu	Adaptační kurz
Stručná charakteristika programu	Jedná se o adaptační kurz orientovaný na týmovou spolupráci a vzájemné poznávání. Akce se společně se žáky účastní i třídní učitelé, kteří se aktivně začlení do týmové spolupráce.
Realizátor	Celý tým učitelů 1. stupně
Cílová skupina	Žáci 3., 4. a 5. ročníku
Počet žáků v programu	cca 250 žáků
Počet hodin programu	5 dnů
Návaznost programu na cíle MPP	Zlepšit vzájemnou komunikaci žáků a jejich třídních učitelů (i ostatních učitelů 1. stupně), posílení koheze v třídním kolektivu
Termín	září 2017

c) Rodiče

Název programu	Jak pracovat doma s dítětem tak, aby bylo úspěšné (nejen) ve škole.
Stručná charakteristika programu	Zaměření bylo na efektivní komunikaci a na sebeovládání při stresových situacích. Rodiče tak měli možnost se v rámci dvou hodin dozvědět, jak mohou pomoci svému dítěti vyrovnat se s negativními zážitky, jak lépe zvládat stres a strach, a hlavně, jak se svou ratolestí komunikovat
Realizátor	Lektorka pí Rumlová
Počet hodin programu	2 hodiny
Termín konání	školní rok 2017/2018

Název programu	Jak na domácí přípravu?
Stručná charakteristika programu	Teoreticko-praktická přednáška. Rodiče se dozvěděli, jak konkrétně mají u svého dítěte rozvíjet jemnou motoriku, jaké psací náčiní je vhodné, když děti začínají psát, někteří si i vyzkoušeli různé typy dostupného psacího náčiní a také konkrétní cviky na uvolňování ruky. V rámci domácí přípravy bylo zmíněno snad vše, od konstruktivistické metody v matematice, přes různé techniky čtení až po samotný psychický vývoj dítěte
Realizátor	speciální pedagožka Mgr. Jarmila Hrdličková
Počet hodin programu	2 hodiny
Termín konání	školní rok 2017/2018

5. EVALUACE MPP

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole je využívána práce učitelů s třídním kolektivem, připomínky dětí, schránka důvěry, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP.

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. V polovině školního roku budou pomocí různých aktivit odkrývající sociální kompetence žáků zjišťovány a vyhodnocovány vztahy ve třídách. Provede lektorka Jarmila Honsová. Výsledky zjištění si sdělí vzájemně ve školním poradenském pracovišti a s příslušným TU.

Minimální preventivní program se v každém pololetí bude vyhodnocovat na pedagogické radě, celkové zhodnocení proběhne na konci školního roku a bude součástí Výroční zprávy školy.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, ve třídě, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu sociálně patologických jevů ve škole

6. ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné respektující a spolupracující prostředí. Šikana je jev, který doprovází společnou výchovně vzdělávací činnost. Může se vyskytnout i na naší škole. Chceme být připraveni a snažíme se vytvářet prostředí důvěry, které výskyt šikany minimalizuje. Užíváme takové metody, přístupy a techniky, které vedou k včasnému objevení všech podob rozvíjející se šikany. Tento školní program proti šikaně je otevřený a lze jej doplnit o zkušenosti žáků, rodičů a pracovníků školy. Důležitým předpokladem pro fungování programu je celoškolní přístup (jednotnost a důslednost).

Naše cíle jsou:

1. snažit se vytvořit prostředí omezující vznik šikany (prevence)
2. být ve střehu a odhalit počínající šikanu dříve, než se plně rozvine
3. vhodnými prostředky zamezit jejímu dalšímu trvání - každý případ vyžaduje specifické řešení!

Prevence šikany

- Podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky.
- Vést žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání.
- Jednat s dětmi jako s partnery, bez výjimky respektovat jejich práva, zároveň vést k plnění povinností.
- Co nejvíce omezit nudu při výuce- šikana, často vzniká jako zdroj zábavy pro agresory.
- Udržovat ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy.
- V kritických situacích dát jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat.
- Nebýt lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že nejsem pověřen dozorem.
- Informovat žáky, ale i rodiče, na koho se obrátit při problémech – třídní učitel, školní schránka důvěry, výchovný poradce, vedení školy, metodik prevence, linka důvěry.....
- Snažit se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ní. Třídní učitel by měl znát záliby svých žáků, zajímat se o to, jak tráví volný čas, a umět si umět si s nimi o tom popovídat, mají-li zájem.

Prevence ve vyučovacích hodinách

TU sledují vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu. Každá třída na začátku školního roku vypracuje svá „Třídní pravidla“ a řídí se jimi. Důležitá je pravidelná a důsledná kontrola ze strany všech vyučujících. Učitelé zapisují na záznamový arch i skutečnosti týkající se chování, pravidelně každý měsíc je vyhodnocují a vyvozují závěry. Žáci jsou poučeni o tom, co je a co není šikana, na koho se mají obrátit, mají-li na šikanu podezření (TU,VP, vedení ZŠ, schránka důvěry, dozory). Téma prevence šikanování je zapracováno do jednotlivých předmětů. Učitelé se soustřeďují na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy (vyzvedávají i dílčí úspěchy slabších žáků, kteří se mohou stát terčem šikany, vyzvedávají příklady slušného chování a vzájemné pomoci, motivují ostatní, aby se takové chování stalo normou apod.).

Prevence mimo vyučování

ZŠ provádí prevenci o přestávkách (dozory ve třídách, na chodbách) a při všech činnostech organizovaných školou (exkurze, výlety, vycházky, kroužky, školní družina). Žáci i rodiče mají možnost využívat schránku důvěry, konzultace u výchovné poradkyně, e-mailových adres pracovníků školy.

Ochranný režim

Ochranný režim je zajištěn a garantován školním řádem. Školní řád stanoví pravidla chování ve škole, zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání. Žáci jsou v dané oblasti poučeni třídními učiteli. Pedagogičtí pracovníci provádějí účinný dozor.

Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou seznámeni se základními dokumenty formou webových stránek. Jakékoliv podezření na šikanu svého dítěte hlásí buď třídnímu učiteli, vedení školy, výchovné poradkyni či kterémukoliv učiteli, kterému důvěřuje. Kontakty jsou uvedeny na webových stránkách. Spolupráce se odvíjí i se zástupci rodičů ve Školské radě. Rodičům jsou umožněny pravidelné schůzky a možnost kontaktovat kohokoli z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

Spolupráce s institucemi

Škola spolupracuje i s jinými organizacemi, zvláště PPP, SVP a Policií ČR či OSPOD (orgán sociálně – právní ochrany dětí a mládeže) apod.

Do prevence proti šikaně jsou zapojeni všichni pracovníci školy. Informace si mezi sebou předávají na pedagogických radách i formou individuálního pohovoru. Dobrá komunikace jednotlivých pracovníků ZŠ a vedení ZŠ umožňuje pružně reagovat v krizových situacích.

Předávání informací

1. pravidelně - na poradách
2. průběžně – kdokoli z pracovníků ZŠ zaznamená jakékoli příznaky nezdravých vztahů a nevhodného chování mezi žáky, ihned to sdělí třídnímu učiteli, výchovné poradkyni, školnímu metodikovi prevence nebo vedení ZŠ
3. informace na webových stránkách ZŠ – pro pracovníky ZŠ, žáky, rodiče

ZŠ má vytvořen Krizový plán pro řešení šikany. Tento plán je pro všechny pracovníky ZŠ závazný. Šetření šikany vždy provádí ŠPP s TU a vedením školy.

7. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

1. POSTUP TŘÍDNÍHO UČITELE (VYŠETŘUJÍCÍ OSOBY), MÁ-LI PODEZŘENÍ NA ŠIKANU, KYBERŠIKANU

A. Kroky při řešení obvyčejné počáteční šikany – odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany

- 1) Rozhovor s informátory a oběťmi – vytvoření vnějšího obrazu šikanování
Důležité věci si zapisovat, porovnávat, věnovat pozornost nesrovnalostem v časech a místech.
- 2) Nalezení vhodných svědků
Vybereme žáky, kteří s obětí kamarádí nebo ji alespoň neodmítají, žáky, kteří jsou nezávislí na agresorech.
- 3) Individuální, případně konfrontační rozhovor se svědky – nikdy ne konfrontace agresorů a obětí!
Důležité je, abychom rozhovory organizovali tak, aby o nich druzí nevěděli.
- 4) Ochrana oběti
- 5) Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
Vyslechnou oběť – citlivě, zcela diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnosti informací. Tento pohovor musí provádět osoba, které oběť důvěřuje.
  - b) rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
Následuje až po shromáždění důkazů! Slouží k zastavení agrese.
Upozorníme je, že při jakémkoli náznaku šikanování bude jejich potrestání přísnější, případně bude nahlášeno policii. Naopak, pokud budou mít snahu napravit situaci, může to zmírnit kázeňská opatření.
- 6) Realizace vhodné metody:
  - a) metoda usmíření
  - b) metoda vnějšího nátlaku
Svolání jednání o chování dítěte (vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitelé, případně další učitelé, psycholog z PPP). To na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký je její stupeň závažnosti, navrhne další postup vůči obětem, agresorům i třídě jako celku. Potrestání agresorů je individuální a závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jednalo o první případ, nebo recidivu.
- 7) Individuálně pozvat k jednání rodiče agresorů, seznámit se situací, sdělit jim navrhovaná opatření (zdůraznit možnost nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážit oznámení na OSPoD a Policii ČR. V otázce trestů nepřistupovat na kompromisy.
- 8) Třídní hodina:
  - a) efekt metody usmíření
  - b) oznámení potrestání agresorů
- 9) Rozhovor s rodiči oběti, seznámit se situací, domluvit se na opatřeních. Poprosit je o spolupráci.
- 10) Třídní schůzka informovat všechny rodiče o situaci ve třídě
- 11) Práce s celou třídou
O způsobu potrestání agresorů informujeme celou třídu. Je třeba s touto třídou nadále pracovat, rozvíjet kamarádské a bezpečné vztahy. Můžeme se také obrátit na odborníky – Středisko výchovné péče, PPP,...

B. Postup při pokročilé šikaně a nestandardní šikaně

- 1) Překonání šoku pedagogického pracovníka (bleskový odhad závažnosti a formy šikany) a bezprostřední záchrana oběti.
- 2) Informování vedení školy.
Domluva učitele, který odhalil šikanu, školního metodika prevence, výchovného poradce a případně dalších pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování (přerušit výuku, zajistit dohled ve třídě, zamezit komunikaci mezi dětmi).
- 3) Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi – rozdělit agresory
- 4) Pokračující pomoc a podpora oběti.
V případě vážnějšího zranění zajistíme lékařskou pomoc, co nejdříve informujeme rodiče, nemá-li oběť vážnější zranění, poskytneme jí podpůrnou péči (navodíme pocit ochrany a bezpečí, je-li to možné, klademe otázky ke zmapování vnějšího obrazu).
- 5) Nahlášení policii, event. podání trestního oznámení.
- 6) Vlastní vyšetřování.
Vždy počkat na vyjádření Policie ČR, domluvit se, kdo bude šetřit. Výchovný poradce a školní metodik

prevence případně začne s vyšetřováním šikánování podle kroků 1-8 při vyšetřování počáteční šikany.

V případě, že jde o pokročilé stadium šikany, je nutné obrátit se na odborníky:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence, s orgány sociálně právní ochrany dětí (OSPOD)

7) Léčba:

Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

2. POSTUP PŘI NÁLEZU ALKOHOLU V PROSTORÁCH ŠKOLY

1) V případě, že pracovník školy nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje takto:

- a) danou látku netestuje
- b) ihned uvědomí vedení školy
- c) nalezenou tekutinu uloží u vedení školy (pro možnost použití jako důkazu)
- d) zpracuje stručný záznam

2) Pokud pracovník školy zadrží alkohol u některého žáka, postupuje takto:

- a) danou látku netestuje
- b) o nález ihned uvědomí vedení školy
- c) sepíše záznam, který bude obsahovat i vyjádření žáka, který měl u sebe alkohol; zápis bude obsahovat datum, místo a čas nález a jméno žáka, u kterého byl nalezen (nebo který odevzdal) alkohol a také podpis tohoto žáka; v případě odmítnutí podpisu uvedeme tuto skutečnost do zápisu; při tvorbě zápisu je přítomen zástupce vedení školy; zápis uloží metodik prevence
- d) o nález alkoholu uvědomíme zákonného zástupce žáka; u opakovaného nález odbor sociální péče
- e) pokud máme podezření, že látka obsahuje i jiné příměsi než alkohol, předáme látku přivolanému lékaři

3. POSTUP PŘI KONZUMACI ALKOHOLU VE ŠKOLE

- 1) Pokud je žák přistižen v době výuky či při školní akci při konzumaci alkoholu, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit a alkohol mu odebrat
- 2) Učitel posoudí momentální stav žáka
- 3) Pokud je žák ohrožen na zdraví či životě, přivolá lékařskou pomoc a po té sepíše záznam o události
- 4) Pokud nehrozí akutní nebezpečí, sepíše učitel se žákem záznam i s jeho vyjádřením a oznámí situaci vedení školy; záznam uloží metodik prevence
- 5) Pokud žák není schopen další výuky, je třeba oznámit vzniklou situaci zákonnému zástupci a vyzvat ho k vyzvednutí žáka ze školy; pokud je zákonný zástupce nedostupný, oznámí škola situaci odboru sociální péče a vyčká jeho pokynů (škola má právo vyžadovat pomoc tohoto odboru)
- 6) Zákonnému zástupci škola oznámí informaci o konzumaci alkoholu jeho dítětem i v případě, že je žák schopen další výuky
- 7) Při opakování této situace škola oznámí tuto skutečnost odboru sociální péče
- 8) V případě zájmu rodičů škola nabídne odbornou pomoc a informuje o dalších možných postupech vedoucích k odstranění těchto nežádoucích jevů
- 9) Škola vyvodí z dané situace sankce dané školním řádem
- 10) Obdobný postup zvolí pedagog i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu (i nelze-li prokázat, že žák použil alkohol ve škole)

4. POSTUP PŘI UŽÍVÁNÍ TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ VE ŠKOLE

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření zakázáno – vyhlášky, školní řád. Pokud je žák přistižen v prostorách školy, v době školního vyučování či při akci pořádané školou při konzumaci tabákových výrobků, budeme postupovat takto:

- 1) Odebereme žákovi tabákový výrobek a zajistíme, aby v konzumaci nepokračoval
- 2) Sepíšeme zápis i s vyjádřením žáka a uložíme u metodika prevence
- 3) Třídní učitel informuje zákonného zástupce

- 4) V závažných případech a pokud se daná situace opakuje, škola informuje odbor sociální péče (právo školy vyžadovat zde pomoc)
- 5) Postup platí i v případě vnějších prostor školy a blízkého okolí školy
- 6) Z konzumace tabákových výrobků je třeba vyvodit sankce dle školního řádu

5. POSTUP PŘI KONZUMACI OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK (OPL) VE ŠKOLE

Obecně platí zákaz výroby, distribuce a přechovávání těchto látek bez ohledu na věk žáka a prostředí, kde by k tomu docházelo. Školní řád stanovuje sankce za užití těchto látek ve škole či za příchod pod jejich vlivem.

Postup při přistižení žáka při konzumaci, distribuci či při navádění k užívání OPL:

- 1) Návykovou látku žákovi odebereme a posoudíme, jaké hrozí nebezpečí
- 2) V případě nutnosti voláme lékařskou službu první pomoci
- 3) Pokud akutní nebezpečí nehrozí, postupujeme podle školního řádu, sepíšeme záznam a vyrozumíme vedení školy
- 4) Podle potřeby škola vyzve zákonného zástupce k odvedení žáka ze školy
- 5) Pokud není dostupný zákonný zástupce, škola informuje odbor sociální péče
- 6) Zákonnému zástupci skutečnost oznámíme i tehdy, je-li žák schopen další výuky
- 7) Současně plníme oznamovací povinnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, či policii ČR
- 8) Dle zájmu rodičů škola poskytne další odbornou pomoc či informuje o možnostech řešení
- 9) Škola vyvodí sankce dle školního řádu
- 10) Navádění jiných žáků k užívání OPL je také protiprávní jednání a bude postupováno obdobně
- 11) Podobný postup škola zvolí i při příchodu žáka pod vlivem OPL
- 12) Distribuce OPL je protiprávní jednání a může být klasifikována jako trestný čin
- 13) Přechovávání OPL je také protiprávní jednání
- 14) Pokud má škola důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci drog, musí o této skutečnosti informovat Policii ČR a u osoby mladší 15let i zákonného zástupce

6. POSTUP PŘI NÁLEZU OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK VE ŠKOLE (DÁLE OPL)

- A) Pokud nalezneme v prostorách školy látku, kterou považujeme za psychotropní, postupujeme takto:
  - 1) Látku netestujeme
  - 2) Nález oznámíme vedení školy
  - 3) Za přítomnosti dalšího pracovníka látku vložíme do obálky, napíšeme datum, čas a místo nálezů; obálku opatříme razítkem, podpisem a uschováme v trezoru školy
  - 4) O nálezů informujeme Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky
- B) Pokud nalezneme přímo u nějakého žáka látku, kterou považujeme za omamnou nebo psychotropní, postupujeme takto:
  - 1) Zabavenou látku netestujeme
  - 2) Uvědomíme ihned vedení školy
  - 3) Sepíšeme záznam o nálezů s vyjádřením žáka (datum, místo a čas nálezů, jméno žáka)
Záznam podepíše i žák, u kterého byly látky nalezeny (nebo který ji odevzdal), pokud odmítne, uvedeme tuto skutečnost do zápisu; zápisu je přítomen zástupce vedení školy
  - 4) Vždy o nálezů budeme informovat Policii ČR, která provede identifikaci látky a informuje zákonného zástupce
  - 5) Pokud je látky nalezena u intoxikovaného žáka, přivoláme lékaře a předáme mu vzorek látky (nutné pro léčbu); další postup zajistí Policie ČR
- C) Pokud má škola podezření, že některý z žáků má OPL u sebe, budeme postupovat takto:
  - 1) Situace spadá do kompetence policie
  - 2) Vyrozumíme Policii ČR, konzultujeme s ní a informujeme rodiče
  - 3) Žáka izolujeme od ostatních a máme ho pod dohledem do příjezdu Policie ČR
  - 4) Pracovníci školy nemají právo vykonávat osobní prohlídku žáka nebo prohlídku jeho věcí

7. POSTUP, KDYŽ SE ŽÁK SVĚŘÍ S UŽÍVÁNÍM NÁVYKOVÝCH LÁTEK

- 1) Nikdy se nevyhýbáme rozhovoru; nabídneme radu, pomoc – citlivý přístup
- 2) Neslibujeme, že o tom nikomu neřekneme (rozpor se zákonem – naši povinností jsou informace); zákonný

zástupce musí být vždy informován

- 3) Rozhovor vedeme tak, abychom přesvědčili žáka k návštěvě odborného zařízení a aby souhlasil s informováním rodičů (můžeme být u toho, pokud si přeje)
- 4) Pomoc žákovi i rodičům při vyhledání relevantních služeb

8. POSTUP, KDYŽ RODIČ HLEDÁ VE ŠKOLE RADU, JAK ŘEŠIT PROBLÉMY S NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI U SVÉHO DÍTĚTE

- 1) Neodmítáme; respektujeme specifika každého případu
- 2) Poskytneme informace o dostupných službách
- 3) Doporučíme poradenství
- 4) Nabídneme společné kroky, kterými můžeme rodičům pomoci (informovanost o práci ve škole, konzultace se žákem, ...)

8. STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s žákem a často také s rodiči žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Při nástupu žáka do školy prostudují třídní učitelé pedagogickou dokumentaci žáků. Na jejím základě pak vytipují žáky, kteří by mohli být potenciálně neúspěšní při zvládnutí studia. Třídní učitel seznámí žáky s prací PPP a zeptá se, zda již někdo s žáků tuto poradnu navštěvuje. Od těchto žáků pak vybere doporučení PPP, s kterým bude škola dále pracovat.

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) osobnost dítěte - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- b) nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)
- c) špatná docházka do vyučování - neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva.

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi „školsky úspěšné žáky“.

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

1. Poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění: kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, integrace žáka a vytvoření IVP nebo zařazení žáka do třídy zřízené dle § 19.
2. Odchylna v celkové úrovni inteligence: žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace - zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP - integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
3. Žáci sociálně znevýhodnění: motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole.
4. Žáci s vysokou absencí jsou velmi často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva a termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem.

Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpůrný program:

Hlavním opatřením je jednoznačně zvýšená spolupráce s rodiči

1. Po prvním čtvrtletí třídní učitelé písemně informují rodiče žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový).
2. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
4. Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi podpůrný plán.
5. Pokud žák zamešká více než 100 hodin výuky, vyvolává se jednání s rodiči preventivně. Přítomni TU, žák a rodič, případně učitel předmětu, kde se už objevily problémy. Domluví se podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).
6. Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena třídním učitelem.

Podpůrný plán

Podpůrný plán pro neprospívající žáky je souhrn opatření nabízených žákům a jejich rodičům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným.

Realizace podpůrného plánu

Pokud selže individuální podpora žákovi a ten je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou nebo je hodnocen dostatečnou a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žákovi a jeho zákonným zástupcům podpůrný plán.

Po uzavření pololetního hodnocení výsledků vzdělávání navrhnu třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů vedení školy (výchovnému poradci) žáky pro podpůrný plán. Třídní učitel zajišťuje seznáení všech zainteresovaných ke společné úvodní schůzce, kde jsou rodiče a žáci s plánem seznámeni a dojde k jeho podpisu. Po uzavření klasifikace na závěr školního roku je vyhodnocena jeho efektivita.

Formy a metody práce:

Pro úspěšnost Podpůrného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním);
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem;
- možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole, možnost doučování;
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu;
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu;
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva;
- vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu;
- domluva konzultační hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel telefonicky zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit;
- doučování ve spolupráci se staršími žáky;

Pokud se podaří podpořit žáky tak, aby nebyli školsky neúspěšní a nepropadali, zamezí se i předčasným odchodem žáků ze středního vzdělávání. Opakování ročníku je však nadále nutné při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření.

9. METODICKÉ DOKUMENTY MŠMT

Metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT:

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Cílem metodického pokynu je pomoci porozumět školám a školským zařízením (dále jen „školám“) fenoménu šikany, možnostem, jak mu předcházet a jak na něj efektivně reagovat, pokud k jeho výskytu dojde. Metodický pokyn je určen pro právnické osoby vykonávající činnost škol zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Podpůrně je doporučován k využití i ostatním školám zapsaným do školského rejstříku a poskytovatelům služeb souvisejících se vzděláváním a výchovou.

Obsah a členění metodického pokynu:

Úvodní ustanovení

Charakteristika šikany

Bezpečné prostředí ve škole: jak předcházet šikaně

Základní postup v řešení šikany

Nápravná opatření

Odpovědnost rodičů a komunikace školy s rodiči

Ochrana dětí před šikanou v předškolním vzdělávání

Šikana zaměřená na učitele: jak ji předcházet a jak ji řešit

Právní odpovědnost školy

Trestně-právní hledisko šikany

Podávání podnětů, stížností a oznámení

Závěrečná ustanovení

Seznam příloh:

PŘÍLOHA 1: Stadia šikanování

PŘÍLOHA 2: Protektivní a rizikové faktory

PŘÍLOHA 3: Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

PŘÍLOHA 4: Doporučené znění textů ve školním řádu pro problematiku šikanování

PŘÍLOHA 5: Školní program proti šikanování

PŘÍLOHA 6: Postupy pro vyšetření a řešení šikany

PŘÍLOHA 7: Literatura a webové odkazy

PŘÍLOHA 8: Vzor rozhodnutí o vyloučení žáka

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů (dále jen „žák“) ve školách a školských zařízeních:

- a) vymezuje aktuální terminologii, která je v souladu s terminologií v zemích EU a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu a školního řádu,
- b) popisuje jednotlivé instituce v systému prevence a úlohu pedagogického pracovníka,
- c) definuje Minimální preventivní program,
- d) doporučuje postupy škol a školských zařízení při výskytu vybraných rizikových forem chování dětí a mládeže.

PŘÍLOHA 1: Návykové látky

PŘÍLOHA 2: Rizikové chování v dopravě

PŘÍLOHA 3: Poruchy příjmu potravy

PŘÍLOHA 4: Alkohol

PŘÍLOHA 5: Syndrom CAN

PŘÍLOHA 6: Školní šikanování

PŘÍLOHA 7: Kyberšikana

PŘÍLOHA 8: Homofobie

PŘÍLOHA 9: Extremismus, rasismus, xenofobie,antisemitismus

PŘÍLOHA 10: Vandalismus
PŘÍLOHA 11: Záškoláctví
PŘÍLOHA 12: Krádeže
PŘÍLOHA 13: Tabák
PŘÍLOHA 14: Krizové situace spojené s násilím
PŘÍLOHA 15: Netolismus
PŘÍLOHA 16: Sebeпоškozování
PŘÍLOHA 17: Nová náboženská hnutí
PŘÍLOHA 18: Rizikové sexuální chování
PŘÍLOHA 19: Příslušnost k subkulturám
PŘÍLOHA 20: Domácí násilí
PŘÍLOHA 21: Hazardní hraní
PŘÍLOHA 22: Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních

K DISPOZICI ONLINE V AKTUÁLNÍM ZNĚNÍ NA STRÁNKÁCH MŠMT

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

NEBO

V TIŠTĚNÉ PODOBĚ K DISPOZICI VE ŠPP